7/331

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 746
Konu : Yazılı Soru Önergesi

9 MAYIS 2003

7267

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 02.04.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1195 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Züheyir AMBER'in tarafıma tevcih ettiği 7/331-1195 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'ncu Maddesi gereği DSİ Genel Müdürlüğüden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN ZÜHEYİR AMBER'İN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

(7/331-1195 esas no'lu)

Soru 1,2:

-Asi Nehrinin, Suriye'deki baraj kapaklarının açılması ya da barajlarda meydana gelen yıkılmalar nedeniyle taşması sonucunda Reyhanlı, Altınözü ve Merkez İlçeye bağlı köylerde binlerce dekar arazi sular altında kalmakta, köylülerimizin trilyonlarca zarara uğramaktadır. Bu su baskınlarının önüne geçilmesinde büyük ölçüde katkı sağlayacak olan Reyhanlı Barajı Projesi ne aşamadadır?

-Bakanlığınıza bağlı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce, su taşımalarını önlemeye ya da zararlarını azaltmaya dönük hazırlanan herhangi bir proje var mıdır?

Cevap 1,2:

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından Amik Ovasında taşkınların önlenmesi amacıyla Amik Gölü alanı ve etrafındaki bataklıklarla birlikte 23 000 ha sahanın kurutma ve ıslah faaliyetlerine 1953 yılında başlanmış ve bugüne kadar yapılan uygulamalar sonucunda, Karasu-Muratpaşa-Afrin-Comba kanallarında, Küçük Asi boyunca, Küçük Asi ve Asi nehrinin birleşim yerinden itibaren Hatay İli çıkışına kadar ıslah çalışmaları, Hatay İli Samandağ civarındaki sedde ve köprü düzenleme çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca, Amik Ovasına giren Karasu Çayı üzerinde Tahtaköprü Barajı inşa edilerek 1977 yılında işletmeye açılmış olup, havzanın önemli bir kısmı taşkın itibariyle kontrol altına alınmıştır.

Amik Ovasını büyük oranda tehdit eden ve yatak kapasitelerini zorlayarak taşkınlara neden olan Afrin Nehri sularınn kontrolü ve Amik Ovasının taşkın sorununa çözüm getirmek amacıyla DSİ Genel Müdürlüğü tarafından "Amik-Afrin Projesi Reyhanlı Barajı ve Sulaması" projesi geliştirilmiştir.

Planlama kademesinde çalışmaları 1995 yılında tamamlanmış olan sulama ve taşkın amaçlı olarak geliştirilen söz konusu proje kapsamında 25 m yüksekliğinde, 9272 m kret uzunluğunda ve 460 hm^3 depolama hacimli Reyhanlı Barajının yapılması öngörülmüş olup, proje ile Amik Ovasında toplam 60 000 ha tarım arazisi sulanacak ve 20 000 ha tarım arazisi ile Antakya İli ve birçok belde taşkın zararlarından korunacaktır. Proje kapsamında, Afrin Irmağının off-stream depolama niteliğindeki Reyhanlı Barajına çevrilmesi ve Karasu Deresi akımlarının bu dere üzerinde yapılacak regülatör ve 35 m boyundaki kanalla Reyhanlı Baraj Gölüne derive edilmesi ve böylece her iki akarsudan kaynaklanan taşkınların Reyhanlı Barajı ile kontrol altına alınması planlanmıştır.

Reyhanlı Barajının gövde ve üniteleri ile derivasyon tesislerinin kesin projeleri DSİ Genel Müdürlüğünce tamamlanmış olup, planlama aşamasında yapılan çalışmalara göre, söz konusu projenin 2003 yılı fiyatlarına göre proje bedeli 666 trilyon TL, rantabilitesi 3,04 ve iç karlılık oranı %17,5 olarak belirlenmiştir.

Amik-Afrin Projesi DSİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında yer almakta olup, "Dış kredi temini ile ihale edilecektir" dip notu ile yer alan söz konusu projenin kredili olarak ihale edilebilmesi için uygun görüş alınması hususunda Hazine Müsteşarlığı nezdinde gerekli girişimde bulunulmuş olup, ancak konunun çözümü hususunda Hazine Müsteşarlığı'ndan olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Asi nehri üzerinde Suriye'de büyük depolama hacimli tesisler mevcut olup, bu depolama tesislerinden sonraki ara havzadan gelen akımlar zaman zaman taşkına neden olmaktadır. Suriye'deki El-Zeyzun Barajının yıkılması nedeniyle Haziran 2002 tarihinde ve Suriye'deki barajların işletim tarzından kaynaklanan nedenlerle Şubat 2003 tarihinde yaşanan taşkınlar sonucunda yörede önemli miktarda tarım arazileri su altında kalmıştır. Suriye tarafından bırakılacak suların miktar ve zamanlaması hakkında bilgi bulunmaması nedeniyle ülkemiz sınırları içerisinde alınacak tedbirlerin Asi Nehrinden kaynaklanan taşkın sorunlarının tam olarak çözümlenmesine yeterli olmayacağı düşünülmektedir.

Bu nedenle, Asi Nehri yatağının sınırdaki kesiminin ıslah edilmesi ve/veya sınır teşkil kesiminde depolama tesisinin inşa edilmesi amacıyla Suriye ile birlikte ortak bir projenin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuş ve geçmiş yıllarda DSİ Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık ve Kuruluşların temsilcilerinin iştirakiyle oluşturulan "Alt Komite" tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde bu konuda hazırlanan rapor Dışişleri Bakanlığı'na bildirilmiştir. Ancak, Suriye ile ortak proje geliştirilmesi ile ilgili bu güne kadar bir neticeye varılamamıştır.